

SS

2324

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

COMPUTER SCIENCE (Theory)

(Common for Science, Humanities, Commerce and Agriculture Group)

(Punjabi, Hindi and English Versions)

Time Allowed : 3 Hours

Maximum Marks : 50

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 146/B ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 28 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- (iv) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗ-ਭਾਗ-ਉ, ਭਾਗ-ਅ ਅਤੇ ਭਾਗ-ੲ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- (v) ਭਾਗ-ਉ ਵਿੱਚ 18 ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ ਜੋ 1-1 ਅੰਕ ਦੇ ਹਨ।
- (vi) ਭਾਗ-ਅ ਵਿੱਚ 5 ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ ਜੋ 4-4 ਅੰਕ ਦੇ ਹਨ।
- (vii) ਭਾਗ-ੲ ਵਿੱਚ 2 ਵੱਡੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ ਜੋ 6-6 ਅੰਕ ਦੇ ਹਨ।
- (viii) ਭਾਗ-ਉ, ਅ ਅਤੇ ੲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ-ਅ ਅਤੇ ਭਾਗ-ੲ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਹੈ।

ਭਾਗ - ਉ

1 ਬਹੁ ਵਿਕਲਪੀ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

6x1=6

(i) ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਆਨਲਾਈਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ _____ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1

(ਉ) ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ

(ਅ) ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ

(ੲ) ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ

(ਸ) ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ

(ii) _____ ਟੂਲ ਐਕਟਿਵ ਲੇਅਰ ਦੀ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਕਾਪੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

1

(ਉ) Smudge Tool

(ਅ) Dodge Tool

(ੲ) Perspective Tool

(ਸ) Duplicate Layer

1

(iii) ਵਰਡ ਵਿੱਚ _____ ਆਪਸ਼ਨ ਪੇਜ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਲੇਅ-ਆਊਟ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ।

(ੳ) Format

(ਅ) Print and Print Preview

(ੲ) Page Setup

(ਸ) Proofing

1

(iv) ਕਲਾਉਡ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਇੱਕ _____ ਕਿਸਮ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਹੈ।

(ੳ) Big-data

(ਅ) IoT

(ੲ) Internet

(ਸ) Bluetooth

1

(v) AI ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਆਂਦੀ ?

(ੳ) ਵਿਕਟਰ ਐਲਿਸ

(ਅ) ਮਾਰਵਿਨ ਮਿਨਸਕੀ

(ੲ) ਐਲਨ ਟਿਊਰਿੰਗ

(ਸ) ਜੋਹਨ ਸੈਕ ਕਾਰਥੀ

(vi) _____ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣਾ ਜਾਂ ਵੇਚਣਾ ਹੈ।

(ੳ) ਈ-ਕਾਮਰਸ

(ਅ) ਡਿਜੀਟਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ

(ੲ) ਡਿਜੀਟਲ ਪੇਮੈਂਟ

(ਸ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ

2. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ/ਸਹੀ ਗਲਤ :

6x1=6

(i) ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੰਜ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

1

(ii) ਵੀਡੀਓ ਫਾਈਲ ਨੂੰ Export ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਸੇਵ ਕਰ ਲੈਣਾ ਸਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

1

(iii) _____ ਇੱਕ ਮਲਟੀ-ਵੇਅ ਕੰਡੀਸ਼ਨਲ (conditional) ਕੰਟਰੋਲ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਹੈ।

1

(iv) OSI ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ _____ ਲੇਅਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

1

(v) Layer ਨੂੰ ਰੀਸਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ _____ ਟੂਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1

(vi) ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ _____ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1

3. ਪੂਰੇ ਰੂਪ / ਸ਼ਾਰਟਕਟ ਕੀਅ ਲਿਖੋ :

6x1=6

(i) Printing ਦੀ ਸ਼ਾਰਟਕਟ ਕੀਅ ਲਿਖੋ।

1

(ii) Merging layers ਦੀ ਸ਼ਾਰਟਕਟ ਕੀਅ ਲਿਖੋ।

1

(iii) SMTP

1

(iv) Wi-Fi

1

(v) NLP

1

(vi) UIDAI

1

ਭਾਗ - ਅ

ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

5x4=20

4. ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਲ ਇਨਟੈਲੀਜੈਂਸ ਕੀ ਹੈ ? ਦੱਸੋ।

4

5. ਡੀਜੀਟਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਕੀ ਹੈ ?

4

ਜਾਂ

ਈ ਲਰਨਿੰਗ ਕੀ ਹੈ ?

4

6. ਐਕਸਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

4

ਜਾਂ

ਐਕਸਲ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੂਲਾ ਬਾਰ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?

4

7. While statement ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦਾ ਸਿਨਟੈਕਸ ਲਿਖੋ।

4

8. GPS ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

4

ਭਾਗ - ਬ

ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

2x6=12

9. ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

6

ਜਾਂ

ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

6

10. ਟਵਿਸਟਿਡ ਪੇਅਰ ਕੇਬਲ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਲਾਭ ਅਤੇ ਹਾਨੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

6

ਜਾਂ

ਕਾਮਿਊਨਿਕੇਸ਼ਨ ਮੋਡ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ।

6

(Hindi Version)

नोट :

- (i) अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख पृष्ठ पर विषय-कोड/ पेपर-कोड वाले खाने में विषय-कोड/ पेपर-कोड 146/B अवश्य लिखें।
- (ii) उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें मुख पृष्ठ सहित 28 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।
- (iii) उत्तर-पुस्तिका में खाली छोड़े गए पृष्ठ/ पृष्ठों के पश्चात् हल किए गए प्रश्न/ प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जाएगा।
- (iv) प्रश्न-पत्र तीन भागों - भाग-क, भाग-ख और भाग-ग में बँटा है।
- (v) भाग-क में 18 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं जो 1-1 अंक के हैं।
- (vi) भाग-ख में 5 छोटे उत्तरों वाले प्रश्न हैं जो 4-4 अंक के हैं।
- (vii) भाग-ग में 2 बड़े उत्तरों वाले प्रश्न हैं जो 6-6 अंक के हैं।
- (viii) भाग-क, ख और ग के सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। भाग-ख और ग में आंतरिक विकल्प दिए गए हैं।

भाग - क

1. बहुविकल्पीय उत्तरों वाले प्रश्न :

6x1=6

(i) सरकार की ऑनलाइन सेवाओं और सुविधाओं को _____ कहा जाता है।

1

- (क) Public welfare services (ख) Democracy services
(ग) E-governance (घ) Internet services

(ii) _____ टूल एक्टिव लेयर की डुप्लीकेट कॉपी बनाने में मदद करता है।

1

- (क) Smudge Tool (ख) Dodge Tool
(ग) Perspective Tool (घ) Duplicate Layer

(iii) एम एस-वर्ड में _____ ऑप्शन पेज के ढाँचे और ले-आउट को बदलता है।

1

- (क) Format (ख) Print and Print Preview
(ग) Page Setup (घ) Proofing

(iv) क्लाउड कंप्यूटिंग एक _____ किस्म पर आधारित कंप्यूटिंग है।

1

- (क) Big-data (ख) IoT
(ग) Internet (घ) Bluetooth

(v) AI की धारणा कौन लेकर आया ?

1

(क) Victor Allis

(ख) Marvin Minsky

(ग) Alan Turing

(घ) John McCarthy

(vi) _____ से मतलब इंटरनेट के द्वारा वस्तुओं को खरीदना या बेचना है।

1

(क) E-commerce

(ख) Digi Locker

(ग) Digital Payment

(घ) None of these

2. रिक्त स्थान भरो तथा सही / गलत बताओं :

6x1=6

(i) मूवी को बनाने के कार्य को पाँच कदमों में बांटा जाता है। (सही/गलत)

1

(ii) विडियो फाइल को Export करने की प्रक्रिया को आरम्भ करने से पहले प्रोजेक्ट को सेव कर लेना सही रहता है। (सही/गलत)

1

(iii) _____ एक मल्टी-वे कंडीशनल (conditional) कंट्रोल स्टेटमेंट है।

1

(iv) OSI मॉडल में कुल _____ लेयर होती है।

1

(v) लेयर को रिसाइज करने के लिए _____ टूल इस्तेमाल किया जाता है।

1

(vi) वीडियो को भागों में बांटने की प्रक्रिया को _____ कहा जाता है।

1

3. पूर्ण रूप लिखिए/शॉर्ट-कट की लिखिए :

6x1=6

(i) Printing की Shortcut Key लिखिए

1

(ii) Merging layers की Shortcut Key लिखिए

1

(iii) SMTP

1

(iv) Wi-Fi

1

(v) NLP

1

(vi) UIDAI

1

भाग - ख

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दीजिए :

5x4=20

4. आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस (AI) क्या है?

4

5. डिजिटलाइजेशन क्या होती है?

4

अथवा

ई-लर्निंग क्या होती है?

4

6. एक्सेल क्या होता है?

4

अथवा

एक्सेल में फॉर्मूला बार से आप क्या समझते हैं?

4

7. While स्टेटमेंट क्या है? इसका सिंटैक्स लिखो।

4

8. जीपीएस (GPS) टेक्नोलॉजी के बारे में बताओ।

4

भाग - ग

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दीजिए :

2x6=12

9. ई-गवर्नेंस के लाभ और हानियों की व्याख्या करें।

6

अथवा

आधार कार्ड क्या होता है? इसकी विशेषताओं की व्याख्या करें।

6

10. ट्विस्टेड-पेअर केबल क्या है? इसके लाभ और हानियाँ की व्याख्या करें।

6

अथवा

कम्युनिकेशन मोड क्या है? इसके प्रकारों के बारे में विस्तार से बताओ।

6

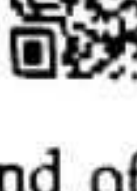
(English Version)

- Note :
- (i) You must write the subject-code/paper-code 146/B in the box provided on the title page of your answer-book.
 - (ii) Make sure that the answer-book contains 28 pages (including title page) and are properly serialled as soon as you receive it.
 - (iii) Question/s attempted after leaving blank page/s in the answer-book would not be evaluated.
 - (iv) Question paper is divided into three parts - Part-A, Part-B and Part-C.
 - (v) Part-A has 18 objective type questions of 1 mark each.
 - (vi) Part-B has 5 short answer type questions of 4 marks each.
 - (vii) Part-C has 2 long answer type questions of 6 marks each.
 - (viii) All questions of Part-A, B and C are compulsory. There is internal choice in Part-B and Part- C.

Part - A

1. Multiple Choice Questions :

6x1=6

- (i) The online services of Government is called _____.
(a) Public welfare services (b) Democracy services
(c) E-governance (d) Internet services 1
- (ii) _____ helps to make a duplicate copy of the active layer.
(a) Smudge Tool (b) Dodge Tool
(c) Perspective Tool (d) Duplicate Layer 1
- (iii) _____ Option in MS-Word changes the structure and layout of pages.
(a) Format (b) Print and Print Preview
(c) Page Setup (d) Proofing 1
- (iv) Cloud computing is a kind of _____ based computing.
(a) Big-data (b) IoT
(c) Internet (d) Bluetooth 1
- (v) Who brought the concept of AI ?
(a) Victor Allis (b) Marvin Minsky
(c) Alan Turing (d) John McCarthy 1
- (vi) _____ is meant to be online buying and selling of goods.
(a) E-commerce (b) Digi Locker
(c) Digital Payment (d) None of these 1

2. Fill in the blanks / True or False :

6x1=6

- (i) The process of making a movie is divided into five stages. (True/False) 1
- (ii) It is advisable to save the project before starting the process of exporting video file.
(True/False) 1
- (iii) Switch is a multi-way conditional control statement. 1
- (iv) There are total 7 layers in the OSI Model. 1

(v) To re-size the layer _____ tool is used.

(vi) The process of dividing the video into sections is called _____.

1

1

3. Write the full forms/Shortcut keys :

6x1=6

(i) Shortcut Key for printing

1

(ii) Shortcut Key for merging layers

1

(iii) SMTP

1

(iv) Wi-Fi

1

(v) NLP

1

(vi) UIDAI

1

Part - B

Short Answer Type Questions :

5x4=20

4. What is Artificial Intelligence ?

4

5. What is digitalization ?

4

OR

What is e-learning ?

4

6. What is Excel ?

4

OR

What do you know about the formula bar in Excel ?

4

7. What is While statement ? Write its syntax.

4

8. Define GPS Technology.

4

Part - C

Long Answer Type Questions :

2x6=12

9. What are the benefits and limitations of E-governance ?

6

OR

What is Aadhar card ? Describe its characteristics.

6

10. What is a twisted pair cable ? Define its advantages and disadvantages.

6

OR

What is Communication Mode ? Define its types in detail.

6

- o O o -